

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 52/2018-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 25. januára 2018 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti MAC TV s. r. o., Brečtanová 1, Bratislava, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Bugala – Ďurček, s. r. o., Miletičova 5B, Bratislava, v mene ktorej koná advokát Mgr. Juraj Bugala, ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 26 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1 a 2 v spojení s čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 10 ods. 1 a 2 v spojení s čl. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 SŽ 6/2016 z 20. septembra 2017, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti MAC TV s. r. o. odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. januára 2018 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti MAC TV s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“) vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 26 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1 a 2

v spojení s čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 10 ods. 1 a 2 v spojení s čl. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Sž 6/2016 z 20. septembra 2017 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že rozhodnutím č. RP/17/2016 z 26. apríla 2016 Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) rozhodla tak, že sťažovateľke uložila podľa § 64 ods. 1 písm. d) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o vysielaní a retransmisii“) sankciu – pokutu určenú podľa § 67 ods. 5 písm. a) zákona o vysielaní a retransmisii vo výške 5 500 eur za porušenie povinnosti ustanovenej v § 35 ods. 3 zákona o vysielaní a retransmisii tým, že sťažovateľka program Prepadnutie v Pacifiku odvysielaný na televíznej programovej službe JOJ dňa 27. novembra 2015 približne o 22.44 h v trvaní približne 142 minút a 6 sekúnd (vrátane reklamných prerušení) prerušila zaradením reklamy päťkrát.

Proti tomuto rozhodnutiu podala sťažovateľka včas opravný prostriedok, ktorým sa domáhala, aby najvyšší súd rozhodnutie Rady z dôvodov uvedených v § 250j ods. 2 písm. a) až e) Občianskeho súdneho poriadku zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Najvyšší súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie Rady.

Sťažovateľka v sťažnosti namieta, že najvyšší súd „*zasiahol do základného právo sťažovateľky na (i) spravodlivé súdne konanie, súdnu a inú právnu ochranu; a (ii) slobodu prejavu a šírenie informácií...*“, keď „*nedostatočne a arbitrárne vyhodnotil odvolací dôvod neoprávneného zásahu do slobody prejavu sťažovateľky a potvrdením rozhodnutia Rady arbitrárne uzavrel, že došlo k splneniu podmienok predpokladaných ústavou na obmedzenie slobody prejavu sťažovateľky.*

Sťažovateľka namieta, že vydanie rozhodnutia bez uvedenia relevantných dôvodov v odôvodnení rozhodnutia najvyššieho súdu vo vzťahu k odvolaciemu dôvodu nenaplnenia kritérií pre zásah do slobody prejavu, hoci sťažovateľka uplatnila tento odvolací dôvod, je

možné považovať za vážny zásah do práva na spravodlivé súdne konanie, súdnu a inú právnu ochranu sťažovateľky.

Rovnako sťažovateľka namieta, že obmedzenie slobody prejavu bez existencie dôvodov vychádzajúcich z limitačnej klauzuly článku 26 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a proporcionality (nevyhnutnosti v demokratickom štáte), je možné považovať za vážny zásah do práva na slobodu prejavu sťažovateľky.“.

Najvyšší súd sa podľa mienky sťažovateľky nijako nevyjadril k skutočnosti, že rozhodnutie Rady žiadne dôvody na obmedzenie slobody prejavu neobsahovalo. Úlohou najvyššieho súdu nie je nahrádzať úvahu správneho orgánu a neexistujúce odôvodnenie v jeho rozhodnutí. Najvyšší súd sa teda podľa názoru sťažovateľky nijako nevysporiadal s podstatným odvolacím dôvodom, čím sa závažným spôsobom dopustil zásahu do práva sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie. K tomu sťažovateľka ďalej argumentuje:

«Sťažovateľka uvádza, že síce bol zásah do jej slobody prejavu vykonaný na základe zákona (§ 34 ods. 1 a § 35 ods. 3 zákona o vysielaní a retransmisii), avšak tento zásah nesledoval žiaden legitímny cieľ a ani nebol proporcionálny (nevyhnutný v demokratickej spoločnosti). Sťažovateľka uvádza, že z rozhodnutia Rady, z napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, ako aj zo skutkového stavu veci je zrejmé, že Rada a najvyšší súd obmedzili právo na slobodu prejavu sťažovateľky na základe „domnelej“ ochrany práva divákov (spotrebiteľov) pred nadmerným prerušovaním sledovaného programu a taktiež domnelej ochrany divákov pred nadmerným reklamným tlakom a zachovaním integrity diel. Bez ohľadu na to, že ani Rada ani najvyšší súd neidentifikovali, ktorý z vymedzených verejných záujmov podľa čl. 26 ods. 4 ústavy bol v prejednávanej veci legitímnym cieľom ochrany, je podľa slov sťažovateľky potrebné konštatovať, že „právo spotrebiteľov“ (ako bližšie nešpecifikovanej masy divákov) na ochranu pred nadmerným prerušovaním sledovaného programu a taktiež domnelej ochrany divákov pred nezákonným zneužitím na reklamné účely, nie je možné považovať za legitímny verejný záujem na obmedzenie slobody prejavu, nakoľko takéto právo „divákov“ ústava ani dohovor nepoznajú.

Sťažovateľka uvádza, že aj informácie reklamného charakteru predstavujú obsah televízneho vysielania, na ktorý sa vzťahuje ochrana práva na slobodu prejavu. Štát v tomto

prípade v súlade so svojim primárnym záväzkom zabezpečil pluralitu médií na to, aby aj táto informácia mohla byť vyhľadaná, rozšírená a spracovaná divákmi...

V prejednávanej veci je preto možné konštatovať, že odvysielané informácie reklamného charakteru, (hoci mohli ísť nad rozsah povoleného vysielania reklamy) neboli spôsobilé svojou povahou aktivovať meritórne uvažovanie o obmedzení práva divákov na zabezpečenie ochrany pred nadmerným prerušovaním sledovaného programu a „už vôbec nie dostať sa do kolízie s konkrétnym verejným záujmom v zmysle čl. 26 ods. 4 ústavy alebo čl. 10 ods. 2 dohovoru...“.

Sťažovateľka trvá naďalej na svojej argumentácii, že obmedzenie slobody prejavu na základe rozhodnutia Rady a napadnutého rozsudku najvyššieho súdu taktiež nebolo proporcionálne (nevyhnutné v demokratickej spoločnosti) a má tiež za to, že je bez právneho významu zaoberať sa skúmaním proportionality (aplikáciou testu proportionality), pretože samotný zásah... nesmeroval k ochrane práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, ochrane verejného zdravia a mravnosti, a z tohto dôvodu nemohol byť zásah zákonný...

Ak mal štát záujem na tom, aby akékoľvek programy neboli prerušované reklamným obsahom nad určitý časovo ohraničený limit, učinil pre to žiadosť tým, že v súlade so svojim pozitívnym záväzkom štátu vytvoril priestor pre pluralitu médií, v zmysle ktorej sa každý subjekt po splnení formálnych podmienok môže s ľubovoľným obsahom vysielania (ponukou) uchádzať o priazeň diváka (dopyt).

Je výsostným subjektívnym právom každého diváka rozhodnúť sa sledovať taký obsah vysielania, ktorý si sám zvolí. Z toho vyplýva, že aj prípadné vysielanie programov s častým prerušovaním reklamnými informáciami môže diváka zaujímať a štát má vytvoriť priestor (pluralita), aby sa mohol takýto vysielateľ s takýmto obsahom o diváka uchádzať.

V demokratickej spoločnosti nie je potrebné a už vôbec nie nevyhnutné, aby orgán štátu namiesto diváka rozhodoval koľko informácií reklamného charakteru môže konkrétny vysielateľ (sťažovateľka) vo svojom programe odvysielať, pretože je len na divákoch, či takéto vysielanie zaujme dostatočný počet divákov, aby vysielateľ (sťažovateľka) „prežil“ na mediálnom trhu závislom od sledovanosti.

Je výsostným právom každého diváka „chytiť do ruky ovládač“ od televízneho prijímača a prepnúť program na ponuku od iného vysielateľa a nie je potrebné aby štát

(Rada, najvyšší súd) zasahovali do práva sťažovateľky šíriť reklamné informácie v súlade so slobodou prejavu v rozsahu, ktorý si sám zvolí.»

Na základe uvedenej sťažnostnej argumentácie sťažovateľka navrhuje ústavnému súdu, aby po prijatí jej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom vyslovil porušenie jej základných práv podľa čl. 26 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 a 2 v spojení s čl. 12 ods. 1 ústavy a jej práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 10 ods. 1 a 2 v spojení s čl. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, napadnutý rozsudok najvyššieho súdu zrušil, vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a priznal sťažovateľke právo na úhradu trov konania pred ústavným súdom.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. I. ÚS 105/06, II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, IV. ÚS 35/02).

Kľúčovou námietkou sťažovateľky je, že správny orgán a následne aj najvyšší súd porušili označené ústavné práva sťažovateľky predovšetkým tým, že najvyšší súd nereagoval na námietku sťažovateľky o neproporcionalite zásahu do jej slobody prejavu zo strany Rady, a preto je napadnutý rozsudok arbitrárny a neodôvodnený, ako aj tým, že najvyšší súd neposkytol ochranu sťažovateľkinmu právu na slobodu prejavu, ale poskytol ochranu domnelému verejnému záujmu na ochrane diváka pred prílišnou frekvenciou reklám v programe televízie. Podľa sťažovateľky takýto zásah do jej slobody prejavu je neproporčný, resp. ani nemal byť vykonaný, keďže žiaden verejný záujem na ochrane diváka pred množstvom reklám nemožno hodnotiť ako legitímny (nieto nevyhnutný) z pohľadu ústavy a dohovoru.

Úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je ustáliť, či vzhľadom na námietky sťažovateľky a obsah napadnutého rozsudku najvyššieho súdu je potrebné sťažnosť prijať na ďalšie konanie, alebo ju považovať za zjavne neopodstatnenú, keďže by ani po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nebolo ani potenciálne možné vysloviť porušenie sťažovateľkou označených práv napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu.

V relevantnej časti napadnutého rozsudku najvyššieho súdu sa uvádza:

«Poukazujúc na znenie čl. 20 ods. 2 Smernice o AVSM, dospel senát na základe eurokonformného výkladu k záveru, že vysielanie programu trvajúceho dlhšie ako 30 minút,

možno prerušovať televíznou reklamou a/alebo telenákupom, jedenkrát za každé plánované obdobie v dĺžke najmenej 30 minút.

Aj v ustanovení § 35 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. je uvedené, že reklamou je možné prerušiť každý 30-minútový časový úsek.

Podľa názoru súdu, ani výkladom tohto ustanovenia nie je možné dospieť k záveru, že je povolené prerušiť aj kratší časový úsek, keďže takýto by už v zákone stanovených 30 minút nedosahoval. Programy, ktoré trvajú kratšie ako 30 minút, zákonodarca umožnil prerušiť reklamou alebo telenákupom, avšak takúto výnimku nestanovil pri programoch, ktoré trvajú dlhšie ako 30 minút a pri prerušení reklamou alebo telenákupom sa delia na ucelené 30-minútové úseky.

*V tejto súvislosti poukazuje súd i na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie C-6/98 vo veci *Arbeitsgemeinschaft Deutscher Rundfunkanstalten (ARD) vs. PRO Sieben Média AG*, za účasti *SAT 1 SatellitenFemsehen GmbH a Kabel 1, KI Femsehen GmbH*, v ktorom okrem iného Súdny dvor uviedol, že členské štáty sú oprávnené stanoviť pre televízne vysielanie, ktoré spadá do ich právomoci, úpravu vysielania reklamy buď na základe tzv. čistého princípu (do trvania programu sa započítava len čas vysielania diela) alebo tzv. hrubého princípu (do času trvania programu sa započíta čas vysielania diela + čas trvania reklamných prerušení).*

Zákon č. 308/2000 Z. z. nestanovuje na účely vysielania reklamy definíciu čistého alebo hrubého časového úseku (§ 35 ods. 3) ale stanovuje, že zaradením reklamy alebo telenákupu je možné prerušiť každý (minimálne) 30 minútový časový úsek.

Skutočnosť, že väčšina audiovizuálnych diel nebude dosahovať presné násobky 30-minútových časových úsekov, nemá vplyv na povinnosť vysielateľa prerušovať audiovizuálne dielo zaradením reklamy len toľkokrát, koľko je kompletných 30-minútových časových úsekov. Programy, ktoré trvajú kratšie ako 30 minút zákonodarca umožnil prerušiť reklamou alebo telenákupom, avšak takúto výnimku nestanovil pri programoch, ktoré trvajú dlhšie ako 30 minút a pri prerušení reklamou alebo telenákupom sa delia na ucelené 30-minútové úseky. Výklad zákona, ktorý použil správny orgán v napadnutom rozhodnutí, je aj v súlade s európskym právom, konkrétne so smernicou č. 2010/13/EÚ. Vnútroštátne orgány aplikácie práva (tak súdne, ako aj správne orgány) sa majú vždy usilovať o eurokonformný výklad vnútroštátneho práva.

Najvyšší súd zastáva názor, že právna úprava obmedzenia, resp. regulácie prerušovania audiovizuálnych diel, je stanovená jasným a zrozumiteľným spôsobom a nedovoľuje viacstranný výklad. Navrhovateľ argumentoval tým, že vysielateľ je oprávnený prerušiť vysielaný program reklamným prerušením aj v začatom, ale nedokončenom 30-minútovom časovom úseku, s poukazom na druhú časť vety „a to aj v prípade, ak plánované trvanie tohto spravodajského programu alebo audiovizuálneho diela nepresahuje 30 minút“. Najvyšší súd už viackrát dospel k záveru, že takéto tvrdenie je účelové a zavádzajúce, pretože je v rozpore s účelom a zmyslom predmetnej právnej úpravy, ktorá má ochraňovať recipientov pred nadmerným reklamným zaťažením a na druhej strane, ochraňovať integritu audiovizuálnych diel. Neobstojí pritom ani námietka navrhovateľa o porušení práva na slobodu prejavu, pretože ako správne odporca uviedol v napadnutom rozhodnutí, bola dodržaná aj podmienka legality a legitimacy, keďže takéto obmedzenie slobody prejavu umožňuje samotné ustanovenie čl. 26 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, ak je takéto obmedzenie nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných.

Odporca preto v tomto prípade postupoval správne, ak pri posudzovaní dodržiavania povinnosti vysielateľa na prerušenie programu a zaradenie reklamy vychádzal z celkovej dĺžky trvania diela, vrátane času trvania reklamných prerušení. Takýto postup je podľa názoru najvyššieho súdu možné akceptovať len za predpokladu, že vysielateľ dodrží zákonom stanovený časový rozsah vysielania reklamy a telenákupu. Uvedené stanovisko vychádza z právneho názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, vyjadreného už v iných rozhodnutiach, týkajúcich sa totožnej problematiky, napr. 3Sž/12/2013, 3Sž/2/2013, 5Sž/11/2013, na ktoré správne poukazoval aj žalovaný.

V posudzovanom prípade nebolo sporné, že posledné plánované obdobie vysielaného programu bolo kratšie ako 30 minút, t.j. reklama, pred ním zaradená skrátila posledný časový úsek vysielaného programu na kratšiu dobu ako stanovuje zákon. Nie je pritom podstatné, či sa tak stalo v úvode vysielaného programu alebo na jeho konci, pretože každý prerušený časový úsek programu, musí trvať najmenej 30 minút. Práva vysielateľa neboli v tomto prípade porušené, pretože Rada za účelom určenia dĺžky programu počítala hrubý čas vysielaného programu, vrátane reklamných prerušení, čo umožnilo vysielateľovi realizovať viac reklamných prerušení, akoby to bolo pri počítaní čistého času vysielaného programu.

Odporca dospel k svojmu rozhodnutiu na základe logického a jednoznačného výkladu zákona a príslušnej európskej normy a toto náležitým spôsobom odôvodnil...

V súvislosti s uložením sankcie za uvedené porušenie povinnosti podľa ust. § 35 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. súd poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu sp. zn. 4Sž/101/01 zo dňa 26.02.2002, z ktorého vyplývajú už judikované pravidlá pre ukladanie sankcií v správnom konaní: „Uplatnenie prísnejšej sankcie sa viaže na opakované porušenie právnej povinnosti a nie na identický skutok.“ Keďže navrhovateľ už bol sankcionovaný za porušenie ustanovenia § 35 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z., Rada bola oprávnená uložiť navrhovateľovi prísnejšiu sankciu...

Pokiaľ navrhovateľ v danej súvislosti dal do pozornosti Uznesenie rozšíreného senátu Nejvyššího správního soudu ČR sp. zn. 7As/57/2010-82 z 3. 4. 2012, najvyšší súd zastáva názor, že nie je možné vychádzať z právneho názoru súdu iného štátu.

Súd pri skúmaní a vyhodnotení predmetných námietok vychádzal z už ustálenej súdnej praxe a právneho názoru tunajšieho súdu v obdobných prípadoch, v ktorých navrhovateľ vznášal totožné námietky (3Sž/22/2012, 3Sž/21/2012, 2Sž/15/2013, 3Sž/5/2015 a iné).

Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, z obsahu pripojeného administratívneho spisu je zrejmé, že v preskúmanom konaní Rada v dostatočnej miere zistila skutkový stav veci a správne aplikovala príslušné ustanovenia zákona č. 308/2000 Z. z. Taktiež správna úvaha, ktorú odporca použil v napadnutom rozhodnutí vychádza z logických argumentov.»

K namietanému porušeniu čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 10 ods. 1 a 2 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu

Podľa čl. 26 ods. 1 ústavy sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.

Podľa čl. 26 ods. 2 ústavy každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu. Vydávanie tlače nepodlieha povoleniu

konaniu. Podnikanie v odbore rozhlasu a televízie sa môže viazať na povolenie štátu. Podmienky ustanoví zákon.

Podľa čl. 10 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice. Tento článok nebráni štátom, aby vyžadovali udeľovanie povolení rozhlasovým, televíznym alebo filmovým spoločnostiam.

Podľa čl. 10 ods. 2 dohovoru výkon týchto slobôd, pretože zahŕňa aj povinnosti aj zodpovednosť, môže podliehať takým formalitám, podmienkam, obmedzeniam alebo sankciám, ktoré ustanovuje zákon a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, územnej celistvosti, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky, ochrany povesti alebo práv iných, zabráneniu úniku dôverných informácií alebo zachovania autority a nestrannosti súdnej moci.

Podľa § 35 ods. 3 zákona o vysielaní a retransmisii pri vysielaní spravodajského programu alebo audiovizuálneho diela, okrem seriálu, série, dokumentárneho filmu, programu pre maloletých a bohoslužieb, sa povoľuje jedno prerušenie zaradením reklamy alebo telenákupu na každý 30-minútový časový úsek, a to aj v prípade, ak plánované trvanie tohto spravodajského programu alebo audiovizuálneho diela nepresahuje 30 minút; pri vysielaní seriálu, série a dokumentárneho filmu sa povoľuje prerušenie zaradením reklamy alebo telenákupu bez ohľadu na ich trvanie.

Ústavný súd s poukazom na citované právne normy konštatuje, že § 35 ods. 3 zákona o vysielaní a retransmisii ukladá vysielateľom určitú verejnoprávnu povinnosť súvisiacu s vysielaním programov. Táto povinnosť nemá vplyv na samotný obsah alebo formu vysielania, nedotýka sa obsahu či formy šírených informácií, myšlienok, názorov či ideí, rovnako sa nedotýka obsahu či formy samotnej reklamy alebo telenákupu. Ide o zákonodarcom uloženú povinnosť takmer technického charakteru – prerušenie programovej služby zaradením reklamy alebo telenákupu na každý minimálne 30-minútový

časový úsek. Citovaná zákonná úprava teda určuje časový rámec (frekvenciu) zaradenia reklamy či telenákupu v rámci vysielanej programovej služby.

Citovaná zákonná povinnosť sťažovateľky a s tým spojená sankcia za jej porušenie nezasahuje do práva na slobodu prejavu v zmysle čl. 26 ústavy a čl. 10 dohovoru. Uloženie sankcie za porušenie § 35 ods. 3 zákona o vysielaní a retransmisii zo strany Rady nemožno vnímať ako obmedzenie slobody prejavu, teda práva na šírenie informácií, myšlienok, názorov a ideí v akejkoľvek forme.

Sťažovateľke nebola uložená sankcia za šírenie informácií, myšlienok, názorov a ideí, za ich obsah či formu alebo za obsah či formu reklamy alebo telenákupu. Tejto slobody (slobody prejavu) sa povinnosť podľa § 35 zákona o vysielaní a retransmisii nedotýka, nezasahuje do nej. Povinnosť uloženú zákonodarcom v § 35 ods. 3 zákona o vysielaní a retransmisii nemožno vzhľadom na jej účel a charakter považovať za povinnosť zasahujúcu do slobody prejavu vysielateľov, ale za určitú takmer technickú podmienku činnosti vysielateľov (vysielania programovej služby), resp. jednu z formálnych podmienok podnikateľskej činnosti vysielateľov.

Z argumentácie sťažovateľky sa dá vyvodiť, že vo svojej podstate namieta nesúlad § 35 ods. 3 zákona o vysielaní a retransmisii s ústavou, čo možno namietať len v konaní o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 ústavy. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na právny názor vyplývajúci z jeho ustálenej judikatúry, podľa ktorého „každé konanie možno začať len ako samostatné konanie a len na návrh oprávnených subjektov, a preto žiadne z nich nemôže tvoriť súčasť iného druhu konania pre ústavným súdom a na základe jeho vlastného rozhodnutia. Ústavná a zákonná úprava konaní pred ústavným súdom ich preto koncipuje výlučne ako samostatné konania a nepripúšťa možnosť uskutočniť ich aj v rámci a ako súčasť iného druhu konania (konaní) pred ústavným súdom“ (II. ÚS 66/01, tiež II. ÚS 184/03, III. ÚS 184/06, IV. ÚS 314/07). Z citovaného okrem iného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemôže ústavný súd uplatniť právomoc, ktorou disponuje v konaní o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ústavy. Záver vyplývajúci z citovaného právneho názoru má nesporne aj ústavnú relevanciu, a to

zvlášť v prípadoch, ak by sa v konaní, ktoré patrí v zmysle čl. 131 ods. 2 ústavy do pôsobnosti senátu ústavného súdu mala uplatniť právomoc, ktorú ústava zveruje do pôsobnosti pléna (čl. 131 ods. 1 ústavy), čo je aj prípad sťažovateľky. Aj ústavný súd je totiž viazaný čl. 2 ods. 2 ústavy, a preto si senát ústavného súdu nemôže v rozpore s ústavnou úpravou atrahovať právomoc pléna ústavného súdu, a to ani vtedy, ak by to v okolnostiach prípadu mohlo byť v prospech ochrany základných práv a slobôd (porovnaj IV.ÚS 50/2010).

Ústavný súd na základe uvedeného dospel k záveru, že napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu nemohlo dôjsť k porušeniu práva sťažovateľky na slobodu prejavu v zmysle čl. 26 ústavy a čl. 10 dohovoru pre absenciu príčinnej súvislosti medzi nimi, a preto sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je účelom práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), ako aj práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru) zaručiť každému prístup k súdu, čomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu viazaného procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi, dodržiavanie ktorých je garanciou práva na súdnu ochranu, vo veci konať a rozhodnúť (porov. II. ÚS 88/01). Súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (porov. v tomto zmysle IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07).

Súčasťou procesných záruk spravodlivého rozhodnutia, resp. minimálnych garancií procesnej povahy je taktiež právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na právne a skutkovo relevantné (ťažiskové) otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (porov. právnu vetu nálezu III. ÚS 260/07; ďalej napr. aj II. ÚS 439/2016).

V tejto súvislosti však ústavný súd poukazuje na povahu a špecifiká správneho súdnictva, ktorého úlohou nie je nahrádzať činnosť orgánov verejnej správy, ale len preskúmať zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, teda preskúmať to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených v návrhu rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy. Treba preto vziať do úvahy, že správny súd nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutých rozhodnutí a postupu orgánov verejnej správy, teda orgánov inej ako súdnej sústavy (porov. IV. ÚS 127/2012, II. ÚS 784/2015, II. ÚS 737/2015).

Sťažovateľka namieta, že najvyšší súd nereagoval na jej námietky týkajúce sa neproporčného zásahu do slobody prejavu sťažovateľky zo strany Rady, čo činí napadnutý rozsudok arbitrárnym a nedostatočne odôvodneným.

Čo sa týka skutkových a právnych záverov, a teda aj interpretácie a aplikácie ustanovení zákona o vysielaní a retransmisii najvyšším súdom a aj odôvodnenia

napadnutého rozsudku ústavný súd uzatvára, že pri predbežnom prerokovaní sťažnosti nezistil v skutkových a právnych záveroch napadnutého rozsudku najvyššieho súdu nič ústavne nekonformné, čo by nasvedčovalo ich arbitrárnosti alebo ústavnej neakceptovateľnosti.

Najvyšší súd nijako nevybočil z medzí určených čl. 46 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnil skutkové zistenia a svoj právny názor, aplikoval a interpretoval príslušné právne normy v súlade s ich obsahom aj účelom. Odôvodnenie napadnutého rozsudku je vnútorne konzistentné, ponúka odpoveď na všetky pre posúdenie veci podstatné skutočnosti a ťažiskové závery najvyššieho súdu spĺňajú kritéria riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia tak, aby boli zachované garancie spravodlivého procesu.

Pokiaľ sťažovateľka tvrdí, že najvyšší súd neodôvodnil, prečo považuje zásah do jej práva na slobodu prejavu za nevyhnutný (teda namieta, že najvyšší súd nevykonal test proporcionality), ústavný súd poukazuje na to, že test proporcionality nebol v tomto prípade opodstatnený. Ústavný súd už v inej veci sťažovateľky rozhodol, že test proporcionality je vhodným nástrojom pri posudzovaní kolízie dvoch ústavou chránených záujmov a určení prednosti toho-ktorého záujmu v individualizovanej veci (pozri II. ÚS 307/2014, body 40 až 42). V tu prerokovávanom prípade však uložením sankcie sťažovateľke za porušenie § 35 ods. 3 zákona o vysielaní a retransmisii nedošlo k zásahu do jej slobody prejavu, takže najvyšší súd nemal právne relevantný dôvod na vykonanie testu proporcionality.

Nad rámec uvedeného ústavný súd dodáva, že to, či povinnosť uložená v § 35 ods. 3 zákona o vysielaní a retransmisii vysielateľom chráni konkrétny ústavou predpokladaný verejný/súkromný záujem (sťažovateľka v tomto smere pochybuje o akomkoľvek ústavne relevantnom záujme na ochrane diváka pred periodicitou reklám), je bezpredmetné bližšie na pôdoryse prerokovávanej sťažnosti sťažovateľky skúmať, keďže odpoveď by bola ústavne relevantná len za predpokladu, ak by takýto záujem kolidoval so subjektívnym ústavným právom sťažovateľky, čo v tomto prípade nebolo naplnené.

Z uvedených dôvodov ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľky aj v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu čl. 12 ods. 1 ústavy a čl. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu

Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

Podľa čl. 1 dohovoru vysoké zmluvné strany priznávajú každému, kto podlieha ich jurisdikcii, práva a slobody uvedené v hlave I tohto dohovoru.

Bez ohľadu na to, že sťažovateľka porušenie týchto ustanovení namieta v spojení so základnými právami, ústavný súd považoval za vhodné uviesť:

Ústavný súd podotýka, že čl. 12 ods. 1 ústavy vyjadruje ústavnú zásadu rovnosti v právach. Ustanovenie čl. 12 ods. 1 ústavy nie je garanciou absolútnej rovnosti, ale je ústavnou zárukou ochrany osôb (právnických a fyzických) proti diskriminácii zo strany orgánov verejnej moci. Ústavný princíp rovnosti nachádza svoje vyjadrenie v zákonodarstve, ako aj pri aplikácii práva, keď vo svojej podstate predstavuje rovnosť všetkých pred zákonom, teda v konečnom dôsledku je základom ochrany pred diskrimináciou (porov. PL. ÚS 12/2014).

Ústavný súd nezistil, že by pri prerokovaní veci sťažovateľky pred najvyšším súdom došlo k narušeniu princípu rovnosti v právach. Sťažovateľka ani nepoukázala na iné subjekty práva, ktoré by boli v rovnakej či porovnateľnej situácii, v ktorej by orgány verejnej moci judikovali v totožných veciach inak (priaznivejšie), než judikoval najvyšší súd napadnutým rozsudkom v sťažovateľkinej veci.

K namietanému porušeniu čl. 1 dohovoru (nazvanému „záväzok dodržiavať ľudské práva“) ústavný súd dáva do pozornosti, že tento vyjadruje pozitívny záväzok štátu priznať

každému, kto podlieha jeho jurisdikcii, práva a slobody uvedené v hlave I tohto dohovoru (čl. 1 pritom nespadá do hlavy I dohovoru nazvanej „práva a slobody“ – spadajú do nej čl. 2 až čl. 18). Uvedený článok je teda východiskom pre určenie pôsobnosti dohovoru *ratione personae a ratione loci*.

Prihliadajúc na prezentované východiská, ako aj na systematické zaradenie čl. 1 v rámci dohovoru nemožno dospieť k záveru, že by čl. 1 dohovoru primárne upravoval subjektívne právo fyzických osôb a právnických osôb, ktorého porušenia by sa mohli tieto subjekty domáhať v rámci konania o sťažnostiach pred ústavným súdom.

Ústavný súd preto aj v tejto časti sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Nad rámec uvedeného je potrebné uviesť, že ústavný súd do podania tejto ústavnej sťažnosti sťažovateľky eviduje jej ďalších 69 rôznych podaní, ktorými sa dosiaľ ústavný súd zaoberal, o ktorých rozhodoval a v ktorých s malými obmenami boli riešené tie isté alebo obdobné sťažovateľkou namietané porušenia „jej základných práv“, a uvedené sťažnosti sťažovateľky boli tak, ako je tomu v tejto veci, z identických dôvodov odmietnuté (napr. III. ÚS 557/20156, II. ÚS 517/2017, II. ÚS 683/2017, I. ÚS 23/2018...).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. januára 2018